Ruoka-alan osaajatarve Kiinassa ja Namibiassa

18.12.2019

Tausta ja tavoitteet

Ruoan merkitys on globaalisti kasvanut mm. väestönkasvun, keskiluokkaistumisen ja ilmastonmuutoksen takia. Yhä suurempi osuus maailman väestöstä syö keskiluokkaisemmin ja köyhien osuus on pienentynyt. Viljelyolosuhteet ovat monin paikoin heikentyneet ja ruokakriisit ovat lisääntyneet. Monet tekijät asettavat haasteita globaalille ruoan riittävyydelle ja turvallisuudelle. Samalla vaatimukset ruoka-alan osaajille ovat lisääntyneet. Saatavilla ei kuitenkaan ole, tai on rajoitetusti tietoa osaamistarpeiden globaaleista eroista. Tällä tutkimuksella haluttiin selvittää ruoka-alan työpaikkojen osaamisvaatimuksia ja eroja Kiinassa ja Arfikassa.

Osaamiskompetenssit Suomessa ruoka-alan ammattikorkeakoulutuksessa

Ammattikorkeakoulututkintojen yleiskompetensseja ovat oppimisen taidot, eettinen osaaminen, työyhteisöosaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen sekä yrittäjyysosaaminen ja laadunhallintaosaaminen.

Bio- ja elintarviketekniikan insinöörien kompetensseja ovat lisäksi elävän ja eloperäisen materiaalin hallinta, bioprosessien hallinta, turvallisuus- ja laatuosaaminen sekä teknis-taloudellinen ja matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen. Agrologien alakohtaisiin osaamiskompetensseihin kuuluvat maa- ja elintarviketalouden osaaminen, maaseutu toimintaympäristönä, liiketoiminta ja yrittäjyys, kestävä kehitys ja ympäristöosaaminen nimiset kompetenssit.

Restonomien alakohtaiset kompetenssit ovat palvelukulttuuriosaaminen, palvelujärjestelmäosaaminen, palvelujohtamisosaaminen, liiketoimintaosaaminen sekä palvelujen tuottamisen ja johtamisen palveluympäristöosaaminen.

Menetelmät

Tutkimus tehtiin analysoimalla työpaikkailmoituksia Namibiassa ja Kiinassa. Työpaikkailmoituksia haettiin työnvälityspalveluista hakusanalla ”food”. Namibiassa työpaikkoja etsittiin www.careers24.com – sivustolta ja Kiinassa http://www.chinajob.com/ – sivustolta. Careers24.com- palvelussa oli tarjolla yhteensä 10707 työpaikkaa. Kummaltakin sivustolta haettiin työpaikat hakusanalla ”food” ja poimittiin 30 aikajärjestyksessä ensimmäistä työpaikkaa tarkempaan analyysiin. Työpaikkailmoituksista kopioitiin työntekijälle asetetut

osaamisvaatimukset ja koottiin yhdeksi dokumentiksi. Sanojen esiintymiskerroille laskettiin frekvenssit ja sanoista tehtiin sanapilvi käyttäen Word Art-ohjelmaa.

Tulokset

Namibian työpaikkavaatimuksissa korostuivat kokemus- ja johtamistaidot sekä perus MS Office-taidot. Myös kokemusta, afrikaansin kielitaitoa ja myyntitaitoja korostettiin hakuilmoituksissa. Huomattavaa oli massatuotannon osaamisvaatimukset, koska useat työpaikoista olivat tuotantolaitosten työpaikkoja. Myös FSSC- ja HACCP-osaaminen tuli esiin niin ravintola-alan kun tuotantoalan työpaikoissakin. Useissa työpaikoissa myös toivottiin kirjoilla oloa korkeakoulussa sekä puhdasta rikosrekisteriä.

Year
Work
Experience
Food
Manage
Skill
Within
Town
Require
Sales
Service
Industry
Safety
Communicate
Position
Science
Project
Area
People
Program
Criminal
Beverage
Manufacture
Diploma
Extreme
Operate
Quality
Matric
Office
Essential
Cape
Hours
Role
Key
Per
Travel
Minimum
Need
Good
Excel
Technical
Staff
Staffing
Fast
High
Retail
Literate
Technology
Advantage
Previous
Similar
Process
Ingredients
Knowledge
Computer
Qualification
Search
Field
Bsc
Data
Meat
Degree
Fssc
Valid
System
English
Team
Outlook
Haccp
Kpi
Ability
Willing
Market
Afrikaans
South
Trained
Sector
Word
Keen
Same
Health
Possess
Microsoft
Environment
Orientated
Restaurant
Strong
Solutions
Ability
Grade
Credit
Product
Standard
Sap
Client
Assistant
Recruitment
Supplier
Buyer
Audits
Trend
Task
Time
Packaging
Units
Gauteng
Special
Oral
Related
Hotel
Driver
Kg
Gmp
Iso
Guide
Bloemfontein
Clients
Problems
Healthy
Collection
Mindset
Proven
Ideal
Selling
Guest
Prp
Fmeg
Chemical
Aspects
Integrity
Between
Cuisine
Written
Maintain
Deliver
Flexible
Agricultural
Exp
Dolfin
Business
Set
Code
Gm
Ms
Big
Id
Up
Lot
New
Target
Following
Lift
Walk
Erp
Fish
Add
African
Interpersonal
License
Multi
Based
Person
Understand
Africa
Write
Possess
Mprte
Microsoft
Environment
Orientated
Qualification
Competent
Restaurant
Fresh
Nutrition
Qualifies
Candidate
Knowledge
Strong
Solutions
Employer
Luxury
Note
Ingredients
Process
Field
Tertiary
Bsc
Data
Support
Lab
Shift
Beneficial
Staff
Similar
Technology
Literate
Retail
High
Fast
Staffing
Minimum
Travel
Per
Key
Role
Cape
Hours
Essential
Office
Matric
Quality
Operate
Project
Relevant
Area
Player
Please
Cbd
Diploma
Extreme
Manufacture
Beverage
Criminal
Proven
Science
Safety
Credit
Product
Industry
Service
Require
Sales
Ability
Willing
Market
Afrikaans
South
Trained
Sector
Word
Keen
Same
Health

Kuvio 2. Osaamisvaatimukset Kiinassa.

Johtopäätökset

Tässä tutkimuksessa tutkittiin suhteellisen pienet otokset Namibian ja Kiinan työpaikkoja. Havainnoissa kuitenkin korostuvat erot Namibian työpaikkojen massatuotannon johtamistyöpaikkojen ja Kiinan hotellialan palvelutyöpaikkojen osalta. Molemmille maille yhteistä on kokemuksen, laadun ja johtamisosaamisen korostuminen sekä suomalaisesta näkökulmasta perustietotekniset valmiudet. Vaatimukset vastaavat lähinnä ammattikorkeakoulun yleiskompetensseja. Alakohtaisista kompetensseista Kiinan työpaikkavaatimusten vaatimukset vastaavat lähinnä restonomien alakohtaisia kompetensseja ja Namibiassa enemmän bio- ja elintarviketekniikan koulutusohjelman alakohtaisia kompetensseja.

Namibiassa ja Kiinassa ei tämän tutkimuksen mukaan nouse esiin esim. kestävien ruokaratkaisujen tai ravitsemuksen osaamistarpeita, mutta lienee vain ajan kysymys, milloin myös kestävään kehitykseen ja taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristökestäviin ratkaisuihin aletaan kiinnittää enemmän huomiota.

Hanne Ala-Harja
yliopettaja
SeAMK Ruoka